

1.9.7. Вміти надавати першу медичну допомогу при нещасних випадках

1.9.8. Вміти користуватися первинними засобами пожежегасіння.

1.10. Відповідальність за утримання приміщень об'єкту в належному протипожежному стані в цілому покладається на керівника школи, а окремих відділів і приміщень на керівників цих відділів та осіб які знаходяться в окремих приміщеннях (визначених **наказом по школі № 44 від 29.08.2003**)

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Чітко з'ясувати порядок і правила безпечних умов праці, протипожежної безпеки.

1.2. Заступаючи на чергування, перевірити наявність і стан пожежегасіння, справність телефонного зв'язку, чергового освітлення і пожежної сигналізації, а також пересвідчитись, що всі шляхи евакуації (коридори, сходові клітки, тамбури, фойє, холи, вестибулі) не захаращені, а двері евакуаційних виходів при необхідності можуть бути без перешкод відкриті.

1.3. Мати списки (журнали) учнів, вихованців та працівників, що знаходяться в ліцеї, знати місця їх розміщення і повідомляти про кількість людей до пожежної охорони.

1.4. Постійно мати при собі комплект ключів від дверей евакуаційних виходів та воріт, автомобільних в'їздів на територію ліцею, а також ручний електричний ліхтар.

1.5. Утримання території, будівель і приміщень здійснюється з дотриманням вимог пожежної безпеки.

1.6. Всі споруди та приміщення перед початком навчального року (перші зміни для дитячих установ сезонного типу) мають бути прийняті відповідними комісіями, до складу яких включаються представники державної пожежної охорони.

1.7. Дороги, проїзди та під'їзди до будівель та пожежних водойм, а також доступи до пожежного інвентаря та обладнання мають бути завжди вільними.

1.8. Протипожежні розриви між будівлями не повинні використовуватися для складування матеріалів і обладнання, а також для стоянки автотранспорту.

1.9. Розведення вогнищ, спалювання сміття і влаштування відкритих кухонних печей на території не допускається.

2.10. Місткість приміщень має відповідати встановленим нормам.

2.11. Розміщення меблів і обладнання в класах, кабінетах, майстернях, спальнях, їдальнях та інших приміщеннях не повинно перешкоджати евакуації і підходу до засобів пожежегасіння.

2.12. У коридорах, вестибулях, холах, на сходових клітках і дверях евакуаційних виходів слід мати наказуючі та вказівні знаки безпеки.

2.13. Евакуаційні проходи, виходи, коридори, тамбури сходи не повинні заставлятися будь-якими предметами і обладнанням.

2.14. Двері сходових кліток, коридори і холи повинні мати ущільнення у стулках, обладнані пристроями для самозакривання, які повинні постійно бути у справному стані.

2.15. У приміщеннях, пов'язаних з перебуванням дітей, килими, паласи, килимові доріжки повинні бути щільно прикріплені до підлоги.

2.16. Будівлі дитячих установ мають бути обладнані засобами оповіщення людей про пожежу, можуть бути використані: внутрішня телефонна та радіотрансляційна мережі, спеціально змонтовані мережі мовлення, дзвінки та інші звукові сигнали.

2.17. У будівлях ліцею **забороняється:**

- здійснювати перепланування приміщень з порушенням будівельних норм і правил;
- використовувати для обробки стін і стель, шляхів евакуації (рекреацій, сходових кліток, фойє, коридорів) горючі матеріали;
- встановлювати решітки , жалюзі та подібні їм сонцезахисні, декоративні та архітектурні пристрої на вікнах приміщень, де перебувають люди, сходових клітках, у коридорах, холах та вестибулях;
- знімати дверні полотна в отворах, що з'єднують коридори із сходовими клітками;
- забивати двері евакуаційних виходів;
- застосовувати з метою нагрівання нестандартні(саморобні) прилади;
- використовувати електроплитки, кип'ятильники, електрочайники, газові плити для приготування їжі та трудового навчання за винятком спеціально обладнаних приміщень;
- встановлювати дзеркала та влаштовувати фальшиві двері на шляхах евакуації;
- обгортати електричні лампи папером, матерією та іншими пальними матеріалами;
- застосовувати для освітлення свічки, газові лампи і ліхтарі;
- здійснювати відігрівання труб систем опалення, водопостачання, каналізації із застосуванням відкритого вогню. Для цього слід застосовувати гарячу воду, пару чи нагрітий пісок;
- зберігати на робочих місцях і в шафах, а також залишати в кишенях спецодягу використані обтиральні матеріали;
- залишати без нагляду увімкнені у мережу лічильники і друкарські машинки, радіоприймачі, телевізори та інші електроприлади.

3.Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Починайте виконувати роботу лише з дозволу відповідної посадової особи або визначену колом ваших посадових обов'язків.

3.2. Прилеглу територію та приміщення постійно утримувати в чистоті.

3.3. Перевірити відповідність умов праці вимогам правил протипожежної безпеки .При необхідності перевірити знання учнями ,підлеглими вимог безпеки праці. У випадку недотримання вимог –припиняти роботу з відстороненням винуватців від виконання завдань.

3.4. Користуватись лише справними приладами та інструментами.

3.5. Роботи у вечірній час , а також при недостатньому освітленні без дозволу керівника не проводити.

3.6. У ході роботи неухильно дотримуватись вимог посадових інструкцій , безпеки праці та відпочинку.

4.Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Прибирання робочих місць виконувати по завершенні роботи або робочого часу.

4.2. Прибирати біля працюючого електрообладнання не дозволяється.

4.3. Всі механізми , інструменти , прилади , реактиви після завершення роботи прибрати у відведене для них місце.

4.4. Сушити ганчірки , спецодяг на приладах опалювальної системи заборонено.

4.5. Перевірити , чи вимкнені електроприлади , освітлення , чи закриті вікна, перекриті крани водопостачання.

5. Вимоги безпеки в екстремальних ситуаціях

5.1. В разі травмування (поранення, опіків тощо) або поганого самопочуття повідомте вчителя (чергового адміністратора).

5.2. У разі виникнення пожежі необхідно:

- вивести учнів (персонал) з приміщення;
- повідомити пожежну охорону за телефоном 001 (або посильним);
- вимкнути електромережу, зачинити вікна і двері, щоб вогонь не поширювався на сусідні приміщення;
- приступити до ліквідації осередку вогню, при цьому легкозаймисті та горючі рідини і електропроводку слід гасити піском, вогнетривким покривалом, порошковим вогнегасником; знеструмлену електропроводку можна гасити водою або будь-якими наявними вогнегасниками.

5.3. У випадку виникнення пожежі дії працівників ліцею і залучених до пожежі осіб у першу чергу мають бути спрямовані на забезпечення безпеки дітей, їх евакуації та рятування.

5.4. Кожен працівник ліцею, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури) зобов'язаний :

- негайно повідомити про це по телефону до пожежної частини **0-01** (при цьому **назвати чітку адресу установи, місце виникнення пожежі**, а також повідомити свою **посаду та прізвище**);

- задіяти систему сповіщення людей про пожежу; розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації дітей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;

- сповістити про пожежу керівника дитячої установи або працівника , що його заміщає;

- організувати зустріч пожежних підрозділів, вжити заходів до гасіння пожежі наявними в установі засоби пожежегасіння.

5.5. Керівник ліцею або працівник, що його заміняє, прибувши до місця пожежі, **зобов'язаний:**

- перевірити , чи повідомлено до пожежної охорони про виникнення пожежі;

- організувати перевірку дітей і працівників, евакуйованих з будівлі, за наявним списком і класним журналом;

- виділити для зустрічі пожежних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;

- перевірити включення в роботу автоматичної системи пожежегасіння;

- видалити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією людей та ліквідацією пожежі;

- при необхідності викликати до місця пожежі медичну та інші служби;

- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами по евакуації людей та ліквідації пожежі;

- забезпечити безпеку людей, які беруть участь в евакуації та гасінні пожежі, від можливих обвалень конструкцій, дії токсичних продуктів горіння і підвищення температури, ураження електричним струмом та ін.;

- організувати евакуацію матеріальних цінностей з небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечувати, при необхідності їх охорону;

- інформувати начальника пожежного підрозділу про наявність людей у будівлі.

5.6. При проведенні евакуації та гасіння пожежі необхідно:

- з урахуванням обставин, що склалися, визначити найбільш безпечні евакуаційні шляхи і виходи, які забезпечать можливість евакуації людей до безпечної зони у найкоротший термін;

- виключити умови, які сприяють виникненню паніки. З цією метою вчителям, викладачам, вихователям, майстрам та іншим працівникам школи не можна залишати дітей без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;

- евакуацію дітей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних з ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння. Дітей молодшого віку і хворих слід евакуювати в першу чергу;

- у зимовий час на розсуд осіб, що здійснюють евакуацію, діти старших вікових груп можуть попередньо одягатися або взяти теплий одяг з собою, а дітей молодшого віку слід виводити або виносити загорнувши у ковдру або інші теплі речі;

- виставляти пости безпеки на входах у будівлі, щоб виключити можливість повернення дітей і працівників до будівлі, де виникла пожежа;

- при гасінні слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;

- утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також від розбивання скла для уникнення поширення вогню і диму до суміжних приміщень. Залишаючи приміщення або будівлю, слід закрити за собою всі двері і вікна.

5.7. В разі виникнення аварійної ситуації слід негайно припинити роботу, якщо робота виконувалась електроспоживачами, відключити їх від електромережі, повідомити про те, що сталося керівника робіт.

5.8. Якщо є потерпілі надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати "швидку допомогу".

5.9. Надання першої медичної допомоги.

5.9.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий масаж серця, звернути увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.9.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом. Якщо індивідуального пакету якимось чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пряму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.9.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвисяти за допомогою перев'язки або хустинки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа(несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрювані перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.9.4. Надання першої допомоги **при опіках кислотами і лугами.**

При попаданні кислоти або лугу на шкіру, ушкодженні ділянки необхідно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5%-им розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином борної кислоти. При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином питної соди. При попаданні кислоти в дихальні шляхи потрібно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу – розпиленням 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.9.5. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змочену етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня(пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкірної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.9.6. Перша допомога **при кровотечі.**

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вверх;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього накласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце;
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровеносних судин, які живлять поранену область, при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.10. Виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації небезпеки.

Інструкцію розробила
Фахівець з охорони праці

Кальмук В. М.